

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/595/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1616206660
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1616206660.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu JUDr. Bianky Gelačikovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: F. G., nar. XX.XX.XXXX, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, 901 19 Malacky, dieťa rodičov: matka - X. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX W. XXX, zastúpená Advokátska kancelária mzlegal, s.r.o., so sídlom Bernolákova 2425/2, 901 01 Malacky a otec - H. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX D. pri A. XXX, zastúpený PROSMAN a PAVLOVIČ advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Hlavná 31, 917 01 Trnava, v konaní o návrhu matky na zákaz styku otca s maloletým dieťaťom a o návrhu otca na zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom, na návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia a nariadenia neodkladného opatrenia aj bez návrhu, na odvolanie matky a kolízneho opatrovníka proti uzneseniu Okresného súdu Malacky zo dňa 11.10.2017, č.k. 9P/150/2016-268, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti vo výroku o uložení výchovného opatrenia z r u š u j e.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 11.10.2017 č.k. 9P/150/2016-268 zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia. Zároveň aj bez návrhu nariadil neodkladným opatrením výchovné opatrenie uložením povinnosti maloletej a otcovi podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky, každý štvrtok v týždni od 14.00 hod. do 15.30 hod., zameraného na nadviazanie kontaktu a budovanie vzťahu medzi otcom a maloletou s tým, že poradenstvo absolvujú spoločne a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedeného pod sp. zn. 9P/150/2016, matke uložil povinnosť zabezpečiť účasť maloletej na nariadenom poradenstve.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 324 ods. 1, 3, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. d/, § 329 ods. 1 veta prvá zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), § 360 ods. 1, zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“), keď po skutkovej stránke dospel k záveru, že návrh otca nie je dôvodný. Uviedol, že v predmetnej veci je styk otca s maloletou na základe neodkladného opatrenia vydaného Okresným súdom Žiar nad Hronom sp. zn. 22P/52/2016-40 zo dňa 21.07.2016, v spojení s Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoP/65/2016-73 zo dňa 23.11.2016 zakázaný. Súd prvej inštancie návrh otca zamietol poukazujúc na aktuálnu skutkovú situáciu, za ktorej, s poukazom na to, že ešte nie sú známe výsledky znaleckého dokazovania z odboru klinická psychológia detí, ho nemožno vyhodnotiť z pohľadu záujmu maloletej. Súd prvej inštancie odkazujúc na doposiaľ vykonané dokazovanie vo veci samej, poukazujúc na výsledky vykonaného znaleckého dokazovania z odboru psychiatria mal za to, že záujmom maloletej je, aby po dlhšej dobe nadviazala kontakt s otcom za účasti odborníka- psychológa. Uviedol, že v danom prípade obnovenie kontaktu otca s maloletou bude možné prostredníctvom inštitútu výchovného opatrenia, pri výkone ktorého je ÚPSVaR povinný poskytnúť súčinnosť. Konštatoval, že súd môže aj bez

návrhu nariadiť neodkladné oparenie, pričom zo zákona nevyplýva, že by nebolo možné neodkladným opatrením nariadiť aj výchovné opatrenie, ak je to nevyhnutné a v záujme maloletého dieťaťa. Deň a čas uskutočnenia poradenstva stanovil s ohľadom na rozvrh maloletej a s ohľadom k pracovnej dobe psychológa referátu poradensko- psychologických služieb.

3. Proti tomuto rozhodnutiu v časti nariadenia výchovného opatrenia podal odvolanie Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky a odvolaciemu súdu navrhol uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť. Poukázal na rozsah nariadeného výchovného opatrenia, ktoré sa má vykonávať na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, ktoré nekorešponduje s pracovnou prevádzkou úradu, navyše poradenstvo je zo strany úradu klientom poskytované po dohode s klientom v konkrétnom čase a rozsahu až na základe dohody s klientom. Mal za to, že takéto rozhodnutie súdu prvej inštancie je predčasné vzhľadom na ešte neukončené, aj keď nariadené znalecké dokazovanie znalcom PhDr. G. E., poukazujúc na právoplatné a vykonateľné rozhodnutie Okresného súdu v Žiari nad Hronom, zo dňa 21.07.2016, ktorým bol styk otca s maloletou dočasne zakázaný.

4. Matka svojím odvolaním napadla uznesenie súdu prvej inštancie v časti nariadeného výchovného opatrenia, a žiadala uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť. Poukázala na nariadenie znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológia dňa 24.05.2017, ktorému doposiaľ nebolo doručené uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania a ani spisový materiál. Poukázala na závery znaleckého posudku zameranom na vyšetrenie duševného stavu oboch rodičov z ktorých vyplýva, že až podrobením sa otca psychiatrickej liečbe, by sa mohla jeho neprimeraná emočná reaktivita zmierniť. Tvrdila, že otec emočne náročné situácie nezvláda a nie sú dôsledkom jeho odlúčenia od dcéry. Mala za to, že takéto rozhodnutie súdu je možné prijať až po vykonaní dokazovania a zohľadnení záverov nariadeného znaleckého dokazovania.

5. Otec vo svojom vyjadrení k odvolaniam prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu, navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne a právne správne potvrdiť.

6. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 zák. č. 161/15 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej C.m.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“), a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je možné potvrdiť ani zmeniť a odvolanie matky a Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky je potrebné považovať za čiastočne dôvodné.

7. V prvom rade odvolací súd poukazuje na účel neodkladných opatrení vo veciach maloletých, ktorým je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom, ešte pred ich porušením či ohrozením. Všeobecné zásady charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých, v ktorom sú súdy povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a prioritne poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. V konaní starostlivosti o maloleté dieťa je nariadenie neodkladného opatrenia namieste, ak si to vyžaduje verejný záujem § 361 C.m.p., ak je potrebné nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere § 367 C.m.p., a aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti § 367 ods. 1, C.m.p.. Ustanovenie § 367 C.m.p., odráža úpravu v mimosporových konaniach, v ktorých sa ponecháva širší priestor pre ingerenciu štátu a realizáciu verejnej moci pri poskytovaní právnej ochrany, a to z úradnej povinnosti s cieľom ochrany práva účastníkov pri súčasnom presadzovaní verejného záujmu, ak si to vyžaduje neodkladná ochrana práv a právom chránených záujmov. Odvolací súd pripomína, že každé neodkladné opatrenie musí vždy vychádzať z pomerov a okolností existujúcich v čase rozhodovania. Z charakteru neodkladného opatrenia taktiež vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Základnou podmienkou uplatnenia tohto procesného inštitútu je preukázanie potreby neodkladného zásahu súdu do pomerov účastníkov. V konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 C.m.p.) je neodkladné opatrenie procesným prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv maloletého dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine.

8. V posudzovanom prípade odvolací súd postup súdu prvej inštancie, ktorým aj bez návrhu nariadil neodkladné opatrenie uložením výchovného opatrenia (bez rozhodnutia o začatí takéhoto konania aj

bez návrhu § 23 ods. 2 C.m.p.), t.j. uložením povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky v určenom rozsahu, nepovažuje za správny. Odvolací súd v danom prejednávacom prípade vyslovuje právny názor, že na takýto postup súdu neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia uložením výchovného opatrenia. Odvolací súd poukazuje na charakter a účel neodkladných opatrení a na ust. § 325 ods. 1 C.s.p. a zdôrazňuje, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie v dvoch prípadoch a to, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je daná obava, že exekúcia bude ohrozená. Splnenie aspoň jedného zo zákonných predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia musí súd primárne vyhodnotiť na základe návrhu, a to z rozhodujúcich skutočností uvedených v návrhu a v prípade konania vo veciach starostlivosti o maloleté deti, aj bez návrhu. Pomery, ktoré majú byť neodkladným opatrením upravené, musia mať vždy povahu právnych vzťahov a potreba ich úpravy musí byť vždy bezodkladná, to znamená naliehaná a nevyhnutná. Pokiaľ ide o podmienku ohrozenej exekúcie, táto sa na dané konanie nevzťahuje, keďže ohrozenie exekúcie sa vzťahuje na vykonateľné súdne rozhodnutie alebo iný exekučný titul vo veci samej. Odvolací súd zastáva názor, že neodkladným opatrením nemožno nariadiť výchovné opatrenie, ktorého účelom v danom prípade je povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v špecializovanom zariadení, nakoľko tu absentuje podmienka bezodkladnosti úpravy pomerov z dôvodu ohrozenia záujmov maloletého dieťa. Výchovné opatrenie je samostatným konaním upraveným hmotným právom ust. § 37 Zákona o rodine, vyžadujúcim postup ako v konaní vo veci samej, t.j. nariadenie pojednávania, vykonanie dokazovania a rozhodnutie vo veci samej, s následnou povinnosťou súdu vyhodnotiť jeho účinnosť. Odvolací súd dáva do pozornosti súdu prvej inštancie, že v prípade, ak dospeje k názoru o potrebe uloženia výchovného opatrenia, začne takéto konanie v zmysle ust. § 23 ods. 2 C.m.p., a vo veci samej rozhodne. Pokiaľ je výkon výchovného opatrenia nariadený na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, prípadne v inom akreditovanom zariadení, z hľadiska jeho výkonu je potrebné v rozhodnutí vymedziť účel a rozsah výchovného opatrenia a určenie konkrétnych termínov stretnutí prenechať v rozhodnutí určenému subjektu, z dôvodu zabezpečenia plynulej realizácie práce organizácie, ktorá je povinná výchovné opatrenie vykonávať. Rovnako potrebné v danom prípade bude zväžiť, či v záujme maloletej bude nariadiť výchovné opatrenie, tak ako to mal na mysli súd prvej inštancie, alebo rozhodnutím (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 C.s.p. aj neodkladným opatrením) upraviť asistovaný kontakt otca s maloletou na pôde zvoleného akreditovaného zariadenia, za účasti odborného personálu pomocou psychologickéj intervencie. Pokiaľ súd prvej inštancie dospeje k potrebe obnovenia kontaktu otca s maloletou, či už formou uloženia výchovného opatrenia, alebo formou asistovaného styku otca s maloletou, bude povinný sa tiež vysporiadať s existenciou uznesenia Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 22P/2/2016-40 zo dňa 21.07.2016, v spojení s Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoP/5/2016-73 zo dňa 23.11.2016, ktorým bol styk otca s maloletou dočasne zakázaný.

9. Odvolací súd poukazujúc na nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, uznesenie v jeho napadnutom výroku o uložení výchovného opatrenia zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p..

10. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).